

Початкова школа і сучасність

№12(28) грудень
2016

ВИДАВНИЦТВО
«БЛИЙ ТИГР»

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 12 (28) ГРУДЕНЬ 2016

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ДІЙСНИЙ ЧЛЕН НАПН УКРАЇНИ,
ГОЛОВНИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК
ВІДДІЛУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Марія БРАТКО,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОЛЕДЖУ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Алла ЖУКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДИРЕКТОР
ГІМНАЗІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН № 323
ДАРНИЦЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Олена МАТВІЄНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАСТУПНИК ДЕКАНА З НАУКОВОЇ РОБОТИ
ФАКУЛЬТЕТУ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ДИРЕКТОР СКАНДИНАВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
ДАРНИЦЬКОГО Р-НУ М. КИЄВА

Ольга СЛОНЬОВСЬКА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ВІДМІННИК ОСВІТИ УКРАЇНИ,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ УКРАЇНИ

Людмила ХОРУЖА,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Ірина ШАПОШНИКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ПЕДАГОГІКИ
І ПСИХОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Віктор ЮРЧЕНКО,

КАНДИДАТ ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Роман ЯРОШЕНКО,

КАНДИДАТ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗМІСТ

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Слово редактора 2

МОВОЮ НАУКИ

Геннадій БОНДАРЕНКО

Як підготувати і виголосити промову з метою переконування 3

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Катерина НЕЧИПОРЕНКО,

Анна АЧКАСОВА

Закріплення вмінь вимовляти звуки [г'], [г], вивчення букви Г, г («ге»). Формування в учнів умінь читати буквосполучення і слова з буквою г

Урок навчання грамоти (читання), 1 клас 7

Катерина НЕЧИПОРЕНКО,

Ірина ЛЕВЧИК

Закріплення набутих знань про букву Гг, її звукових значень, розвиток мовлення за змістом казки І. Роздобудько «Винахідливі гноми»
Урок навчання грамоти (читання), 1 клас

Галина ЗНАЄНКО

Закріплення букви «П». Розвиток мовлення за текстом Н. Тарасенко «На пасіці взимку». Мовні ігри
Навчання грамоти (читання), 1 клас 9

Тетяна ПОСОХІНА

Харчування і здоров'я. Вітаміни та їх значення. Альманах «Здоров'ятко»
Фрагмент уроку основ здоров'я, 2 клас 12

Галина АТАМАНОВА

Змінювання іменників за питаннями. Зима
Інтегрований урок-казка української мови й читання, 3 клас 18

Тетяна ЯЦУК

Мовна тема «Іменник. Прикметник»
Завдання з української мови, 3 клас 22

Наталія КУЗІВА

Сходинки до створення власних медіапродуктів: шкільна газета
Урок зі сходенок до медіаграмотності, 3 клас 24

Наталія КИПИЧЕНКО,
Анастасія ГОНЧАРУК

Екскурсія містом
Урок англійської мови, 4 клас 26

Ольга МИРОШНИЧЕНКО

Людина серед людей.
Школа вихованості
Урок «Я у світі», 4 клас 30

Валентина СЕРКОВА

Місто нашої мрії
Трудове навчання, 4 клас

Наталія ВИШНІВСЬКА

Поговоримо про милосердя
Виховна година, 4 клас 36

Лариса КОЗЯР

Андріївські вечорниці
Сценарій родинного свята 39

Марія ЛІПНИЦКА

Зимонька в візочку,
веснонька в човничку
Сценарій свята Стрітіння 42

СТОРІНКА ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

Листи Святому Миколаю від учнів Скандинавської гімназії Дарницького району м. Києва

Укладено магістранткою Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка Інною ГНЕД 46

ЦЕ ЦІКАВО!

Коли святкують Новий рік? 6

Цікаво знати 14

Лікувальні кольори 21

Незвичайний музей 23

Лісовий готель 35

Загадки 38

Закріплення вмінь вимовляти звуки [г'], [г], вивчення букви Г, г («ге»).

Формування в учнів умінь читати буквосполучення і слова з буквою г

Урок навчання грамоти (читання), 1 клас

Катерина НЕЧИПОРЕНКО, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ;

Анна АЧКАСОВА, студентка IV курсу Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: удосконалити звуковимув звуків [г], [г']; навчити дітей читати букву Гг; формувати навички читання слів із цією літерою, удосконалювати вміння виконувати звуко-буквений, складовий аналіз слів, уміння ставити наголос, сприяти збагаченню та активізації словникового запасу учнів; розвивати спостережливість, фонематичний слух і зв'язне мовлення учнів, вміння узагальнювати та вдосконалювати сказане, добирати за поданою звуковою схемою слова; навчити користуватися Червоною книгою України; виховувати бережне ставлення до тварин та рослин, бажання допомагати тваринам взимку.

Обладнання: підручник («Буквар» М. Д. Захарійчук, В. О. Науменко), Червона книга України, сигнальні картки на позначення голосних, приголосних твердих і м'яких звуків, набірне полотно.

Хід уроку

I, Організація класу до роботи.

Пролунав дзвінок –
Починаємо урок.
Працюватимем старанно,
Щоб почути у кінці,
Що у нашій першій класі
Діти – просто молодці!

II. Актуалізація опорних знань.

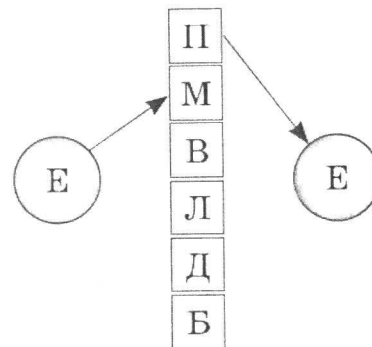
1. Закріплення знань про букви та звуки.

– Пригадаємо: те, що ми чуємо і вимовляємо – це... (звуки).

– Те, що ми бачимо і пишемо – це... (букви).

– Пригадайте назви букв, які вимовляються зі звуком [е] вкінці, та з'єднайте їх. (Учні по черзі працюють біля дошки).

– Яку з цих літер ми вивчали на попередньому уроці? (Літеру Б)

2. Артикуляційна хвилинка.

Га-го-гу-гі-гі-ге

Ка-ко-ку-кі-кі-ке

Каг-кого-куг-киг-кіг-кег

III. Повідомлення теми уроку.

– Сьогодні на уроці ми ознайомимось з новою літерою, а з якою саме, дізнаєтесь, прослухавши уривок.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Робота з текстом для аудіювання.

Учитель читає текст на с. 112. (У дітей мають бути закриті букварі).

Бесіда:

– Де зацвіла жовта квітка?

– Хто питав у квітки, що з неї виросте?

– Що виростало з квітки?

– А знаєте ви, що таке гарбуз? Ви колись бачили, а може вирощували його?

(Гарбуз – це однорічна трав'яниста рослина з повзучим стеблом та великими жовтими квітками. Вирощують її на городах. Збирають восени достиглі плоди і сушать)

– Який звук в тексті вживався найчастіше? (Звук [г])

- В яких словах ви почули звук [Г] [Г']? (*Гарбуз, гарбузик, гарбузище, огудиння*)
- Вимовте слово гарбуз (гілка).
- Зробіть звукову модель слова гарбуз (гілка).
- Складіть звукову модель слова. (*Один учень біля дошки, решта викладають на робочому місці з сигнальних карток.*)
- Поділіть слово на склади.
- Позначте наголошений склад.
- Назвіть звуки цих слів (*Артикують [г], [а], [р], [б], [у], [з]; [г'], [і], [л], [к], [а]*)

2. Ознайомлення учнів з буквою Г, г («ге»).

- Сьогодні ми вивчимо літеру Г, яка позначає звук [г] на письмі.
- На письмі звуки [г] [г'] позначаються великою і малою буквами Г, г («ге»).
- (*Учитель показує букву Г, г.*)
- На що схожа літера?
- Глянь, Галинко! Гнате, глянь,
Подивись, Ганнусю, -
Буква «ге» гачком зігнулась,
Як на груші гусінь!
- На кого схожа у вірші буква «ге»? (*На гусінь*)
- Спробуємо порівняти малу та велику літеру. Що помітили? (*За розміром різні, а за формою – однакові*)
- Погляньте, з яких елементів складаються друковані велика і мала літери Г, г. (*З великої та маленької вертикальної і малої горизонтальної паличок*)
- Літера Г в абетці займає четверте місце.
- Хто її сусіди?

3. Вправи на впізнавання звука.

- Відгадайте загадки і дізнаєтесь, що зображено на малюнку. (*Предметні малюнки гарбуза, гороху.*)
- Жовтопузий карапуз
Йшов городом та й загруз,
Бо насіння стільки має,
Що аж боки розпирає. (*Гарбуз*)
- Без рук, без ніг, а по тичині в'ється. (*Горох*)
- У якій позиції стоїть звук [г] в словах-відгадках? (*На початку слова*)
- Як одним словом можна назвати гарбуз і горох? (*Овочі*)

4. Робота з підручником.

- Розгорніть «Букварі» на сторінці 112, на плашці ви бачите маленьку і велику друковану літеру Г. Вони дуже схожі, правда?
- Розгляньте малюнок. Що на ньому зображено?
- Які кольори використані на малюнку?
- Складіть речення за малюнком.
- Складіть схему речення: *На городі виріс гарбуз.*

5. Читання променевих таблиць за «Букварем», с. 112.

- Утворіть і прочитайте злиття.

6. Робота зі змійкою односкладових слів. (Буквар с. 112).

- Нижче подано ланцюжок односкладових слів, читаємо його.

7. Робота з колонками слів.

- Читання колонками.
- Читання рядочками.
- Читання двоскладових слів.
- Читання трискладових слів.

Фізкультхвилинка.

Білі гуси налетіли
На бабусине подвір'я.
Поклювали, походили,
Піднялись і полетіли.
Гуси летять-відлітають,
А діти тихенько за парти сідають.

V. Закріплення вивченого матеріалу.

1. Робота з віночком предметних малюнків.

- Назвіть предмети, зображені у віночку предметних малюнків. (*Горобина, снігур, голуб, герань, гарбуз, гусінь, годинник, горобець*)
- Назвіть птахів, які зображені у віночку. (*Горобець, голуб, снігур*)
- Назвіть рослини, які зображені у віночку. (*Гарбуз, горобина, герань*)
- Які предмети з віночку ми ще не назвали? (*Годинник*)
- До поданих схем доберіть слова з віночка. (*Гусінь, снігур*)

Снігур – це звичайний осілий птах Карпат, тобто на зиму він не відлітає у теплі краї. Взимку живиться ягодами, бруньками і насінням дерев.

Герань – це кімнатна рослина з квітами різного кольору в залежності від сорту. Вона має специфічний і не дуже приємний аромат. Дуже гарно очищає повітря.

2. Диференційована робота.

Група А (Діти з високим рівнем сформованості навички читання)

Самостійне читання тексту (с. 113). Знаходження відповідей на подані запитання.

Група Б (Діти з середнім рівнем сформованості навички читання)

Читання першого речення тексту і складання його схеми.

Група В (Діти з низьким рівнем сформованості навички читання)

Читання променевих таблиць, колонок слів під керівництвом вчителя.

3. Робота з класом.

Читання тексту вчителем. Аналіз змісту тексту.

- Які дії дівчинки ви схвалюєте?
- Чи зробила дівчинка щось негарне?
- Які квіти зривала дівчинка?
- Чи можна рвати ці квіти? Чому?
- Чи знайомі ви з Червоною книгою? (*Демонстрація Червоної книги України*).

- Червона книга України – основний документ, в якому визначено сучасний стан рідкісних і таких, що знаходяться під загрозою зникнення, видів тварин

і рослин. Держава намагається різними способами зберегти їх. Занесені до Червоної книги України види тварин і рослин підлягають особливій охороні на всій території України. Пролісок занесений до Червоної книги України.

(Учитель пропонує учням розглянути книгу та назвати тварин і рослин, які занесені до Червоної книги).

- Розкажіть, як ви допомагаєте тваринам взимку?

VI. Підбиття підсумків уроку.

- З якою буквою ви сьогодні познайомилися?
- Які звуки вона позначає?
- Що таке Червона книга України?
- Як ви будете допомагати тваринкам взимку?

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

wt.co.ua

[whitetigerpress](#)

[whitetigerpress](#)

Передплатний індекс 86516